

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 295/2023
14.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Весне Субић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Славица Гаврић, адвокат из ..., против туженог „NLB BANKA“ а.д. Београд, чији је пуномоћник Александар Петровић, адвокат из ..., ради поништаја, утврђења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3458/21 од 13.10.2021. године, у седници већа одржаној 14.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3458/21 од 13.10.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 29/21 од 19.01.2021. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење туженог о отказу Уговора о раду тужилји, заведено код туженог под бројем ../14 дана 08.09.2014. године. Ставом другим изреке, утврђено је да је радни однос тужиле на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време код туженог почев од 10.09.2014. године. Ставом трећим изреке, одбачена је тужба тужиле у делу којим је тражила да се обавезе тужени да са тужилњом закључи уговор о раду на неодређено време, почев од 10.09.2014. године. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужилју врати на рад на радно место благајника - комерцијалисте у експозитури ..., у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужилји накнади трошкове парничног поступка у износу од 132.750,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, са законском затезном каматом. Ставом шестим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3458/21 од 13.10.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Трећег основног суда у Београду П1 29/21

од 19.01.2021. године у ставу првом, другом и четвртом изреке и одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле да се поништи као незаконито решење туженог о отказу Уговора о раду заведено код туженог под бројем ../14 дана 08.09.2014. године, да се утврди да је радни однос тужиле на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време код туженог, почев од 10.09.2014. године и да се обавезе тужени да тужилу врати на рад на радно место благајника - комерцијалисте у експозитури Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима садржано у ставу петом изреке пресуде Трећег основног суда у Београду П1 29/21 од 19.01.2021. године и одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 132.750,00 динара, са законском затезном каматом. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о парничним трошковима садржано у ставу шестом изреке пресуде Трећег основног суда у Београду П1 29/21 од 19.01.2021. године и обавеза је тужилца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 177.000,00 динара са законском затезном каматом. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове поступка по жалби у износу од 33.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилца је благовремено, преко пуномоћника, изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – други закон) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија тужиле није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. У поступку по жалби, другостепени суд није пропустио да примени, нити је неправилно применио одредбе процесног закона, што је било или могло бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде. Није релевантно ревизијско указивање на постојање битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12) ЗПП, јер ова битна повреда одредаба парничног поступка, у смислу члана 407. став 1. ЗПП, није дозвољен ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је код туженог радила на пословима благајник – комерцијалиста у експозитури ..., по основу уговора о раду на одређено време, с тим да је последњи уговор био закључен на период од 10.07.2014. године до 09.09.2014. године. Непосредни надређени тужилци је био шеф експозитуре у Истеком наведеног уговора, на дан 09.09.2014. године, тужилца је раздужена са печатом, што је потписала, а сачињен је и записник о контроли благајне којом је тужилца била задужена, са прегледом стања благајне и девизне благајне, који је тужилца потписала. Оспорено решење о отказу уговора о раду од 08.09.2014. године уручено је тужилци на кућну адресу 16.09.2014. године. Тужилца је одјављена са обавезног социјалног осигурања дана 09.09.2014. године. Шеф експозитуре ... је 10.09.2014. године наложио „Help desku“ гашење тужилине шифре, али тужени није укинуо

тужиљи корисничку шифру за приступ систему туженог, па је она и после 09.09.2014. године наставила да долази на посао и користила је шифру за обављање послова.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да је тужилца код туженог обављала фактички рад пет радних дана након истека уговора о раду од 09.09.2014. године, односно до 16.09.2014. године, тако што је имала несметан приступ свом радном месту и простору, рачунару и систему туженог и обављала послове из описа свог радног места, користећи своју шифру за приступ систему туженог.

Другостепени суд је нашао да је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд погрешно применио материјално право, па је првостепену пресуду преиначио и одбио тужбени захтев. Оценио је да је тужени у конкретном случају јасно исказао вољу да не жели да тужилца и даље ради код њега, а да послове које је тужилца евентуално обавила након истека наведеног уговора о раду није радила на основу налога непосредног руководиоца, односно да тужилца на којој је био терет доказивања то није доказала у смислу члана 231. ЗПП. Закључио је, стога, да нису испуњени услови из члана 37. Закона о раду да се утврди да је радни однос тужилце заснован на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време, пошто само фактичко присуство тужилце код послодавца у периоду по истеку уговора о раду на одређено време, од 09.09.2014. године па надаље наредних пет радних дана, само по себи не води до успостављања радног односа на неодређено време, јер тужилца није поступала по налозима туженог, односно њеног непосредног руководиоца, а тужени јој је и одузео средства за рад.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 ... 75/14), прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба. Према ставу 2. истог члана, послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца. Ставом 6. овог члана, прописано је да ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време.

С обзиром на утврђено у поступку, да је са даном 09.09.2014. године, кад је истекао период на који је са туженим закључила уговор о раду на одређено време, тужилца одјављена са обавезног социјалног осигурања код туженог, да је раздужена са печатом и да је извршена контрола и сравњење благајне, а да у смислу члана 231. ЗПП тужилца није доказала да је у периоду од 09.09.2014. године до 16.09.2014. године добијала радне налоге од туженог, правилан је закључак другостепеног суда да у конкретном случају нису испуњени услови за утврђење да је радни однос тужилце заснован на одређено време код туженог постао радни однос на неодређено време. Није спорно утврђено присуство тужилце у експозитури у ... у периоду по истеку уговора о раду на одређено време од 09.09.2014. године па надаље наредних пет радних дана, као и то да је тужилца имала могућност приступа систему туженог преко приступне шифре рачунару која је касније укинута. Међутим, добровољан карактер

радног односа између запосленог и послодавца подразумева да је и за останак запосленог на раду по истеку рока за који је уговор о раду закључен, потребна сагласност послодавца, изричита или прећутна, а таква сагласност је, имајући у виду напред утврђене радње које је тужени предузео са 09.09.2014. године, изостала у овом случају.

Са изнетих разлога, правилно је одлучио другостепени суд када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужебни захтев тужиље, налазећи да у смислу члана 37. Закона о раду није дошло до преображаја радног односа тужиље на одређено време у радни однос на неодређено време, као и да је основом члана 175. став 1. истог закона радни однос тужиље престао истеком рока на који је заснован, а последично и да нема основа за враћање тужиље на рад код туженог.

Имајући у виду да се, наводима ревизије не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, Врховни суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужиље одбијена као неоснована, одбијен је и њен захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, док трошкови састава одговора на ревизију не представљају трошкове који су били потребни ради вођења парнице, па је на основу чл. 153. и 154. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом и трећем изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић